

PHƯƠNG PHÁP XÁC ĐỊNH HIỆU QUẢ TỔ CHỨC BỘ MÁY VÀ ỨNG DỤNG CỦA NÓ

Nguyễn Văn Lẫy
Cục Thống kê Quảng Bình

Hiệu quả của tổ chức bộ máy được xác định bởi hai yếu tố:

- Tổ chức bộ máy khoa học.
- Chất lượng đội ngũ cán bộ, công chức.

Trang 32 - Thông tin Khoa học Thống kê số 5/2004

Như vậy muốn nâng cao hiệu quả tổ chức bộ máy cần tiến hành các bước sau:

1. Xác định tính khoa học

Tính khoa học của tổ chức bộ máy được thể hiện qua các đặc tính:

- Khách quan: tính pháp lý của tổ chức bộ máy

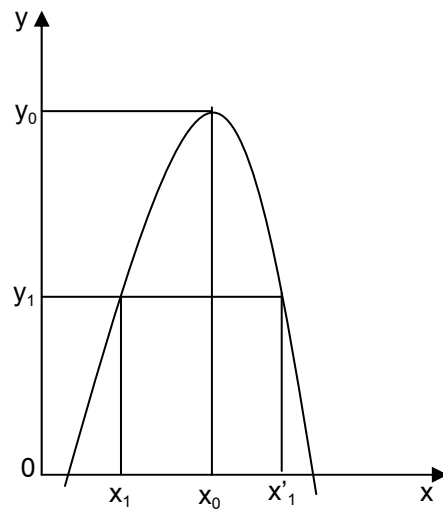
- Hợp lý: cơ cấu tổ chức bộ máy

- Đồng bộ: mối tương quan giữa yêu cầu chức năng, nhiệm vụ với việc bố trí lao động

- Hiệu quả

Để đạt được những yêu cầu trên, một trong những yếu tố quan trọng là phải xác định được chức năng, nhiệm vụ của tổ chức bộ máy, xác định số phòng ban, biên chế cần thiết đảm bảo hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao trên cơ sở tiêu chuẩn hoá theo chức danh đối với cán bộ công chức. Mỗi cán bộ, công chức phải có trình độ chuyên môn, lý luận chính trị, ngoại ngữ tương ứng để đảm nhận công việc mà bộ máy tổ chức yêu cầu. Việc xác định chức danh cán bộ, công chức thực chất là phân công cán bộ, công chức theo vị trí lao động trong bộ máy và xác định trách nhiệm, thẩm quyền trước bộ máy và pháp luật.

Tổ chức bộ máy khoa học phải xuất phát từ chức năng, nhiệm vụ của mình mà xác định đúng biên chế cần thiết cho bộ máy, sao để tính hợp lý giữa công việc và biên chế đảm bảo tối ưu, mang lại hiệu quả cao. Việc làm này hết sức cần thiết bởi lẽ: Như chúng ta đã biết hàm số biểu diễn mối tương quan giữa hiệu quả bộ máy với biên chế cán bộ, công chức thể hiện qua đồ thị $y=ax^2+bx+c$, với $a>0$

Nhìn đồ thị (Giá trị trục y biểu thị hiệu quả tổ chức bộ máy, giá trị trục x biểu thị số cán bộ, công chức) chúng ta thấy nếu việc chọn không đúng biên chế cán bộ sẽ ảnh hưởng đến hiệu quả tổ chức bộ máy. Tại vị trí x_0 cho thấy giá trị y_0 đạt cực đại còn tại giá trị x_1 , và x'_1 cho giá trị y_1 thấp hơn, giá trị x_1 và x'_1 càng xa về 2 phía của x_0 thì giá trị y_1 càng bé. Điều này chỉ ra rằng: Nếu chọn đúng biên chế cán bộ thì hiệu quả công tác tổ chức bộ máy đạt giá trị cực đại, ngược lại nếu chọn số cán bộ, công chức quá ít hoặc quá nhiều thì hiệu quả càng giảm.

2. Xây dựng đội ngũ cán bộ công chức đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ được giao

Như đã nói ở trên, ngoài việc tổ chức bộ máy khoa học, hiệu quả tổ chức bộ máy còn tùy thuộc vào yếu tố chất lượng đội ngũ cán bộ, công chức. Trong thực tiễn ngành nào, đơn vị nào quan tâm xây dựng đội ngũ cán bộ công chức có phẩm chất tốt, đủ năng lực hoạt động thì ngành đó, đơn vị đó hoạt động hiệu quả. Việc nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, công chức phải được tiến hành chặt chẽ: đánh giá đúng thực trạng trình độ, năng lực cán bộ, công chức đồng thời có kế hoạch

đào tạo, bồi dưỡng kiến thức mà cán bộ đang yếu, đang thiếu.

3. Ứng dụng của phương pháp xác định hiệu quả bộ máy tổ chức

Phương pháp xác định hiệu quả bộ máy tổ chức thực chất là quá trình xác định tính tối ưu của số lượng biên chế cán bộ cần thiết cho tổ chức bộ máy, đồng thời là quá trình tổ chức, sắp xếp lại lao động, nó không ngừng hoàn thiện và nâng cao. Nắm vững phương pháp xác định hiệu quả bộ máy tổ chức mà 2 yếu tố quan trọng là xác định số lượng cán

bộ, công chức một cách khoa học và công tác tiêu chuẩn hoá các chức danh trong bộ máy tổ chức là cơ sở khoa học giúp cho việc kiện toàn tổ chức, tinh giảm biên chế hành chính, sự nghiệp, là căn cứ để tuyển dụng, đào tạo, sắp xếp, đánh giá và trả lương theo lao động. Điều này có ý nghĩa hơn khi mà Chính phủ vừa ban hành nghị quyết số 9/2003/NQ-CP ngày 28/7/2003 về việc sửa đổi, bổ sung NQ16/2000/NQ-CP, tiếp tục thực hiện tinh giảm biên chế trong các cơ quan hành chính sự nghiệp■